

ÅPH och BSAP

Båtmiljökonferens 2025

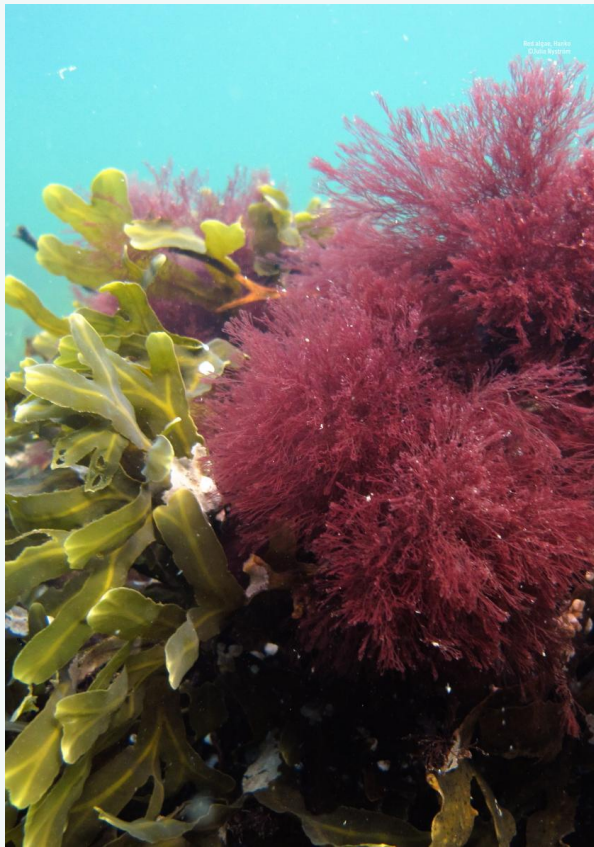

Linda Rydell, havsmiljöenheten

Havs
och Vatten
myndigheten

Agenda

- » Hur funkar Helcom, (Ospar)?
- » Hur funkar Helcom - BSAP, (Ospar - NEAES)?
- » Hur kopplar det till nationella processer?
- » Hur jobbar HaV och andra myndigheter med dessa?

Havs
och Vatten
myndigheten

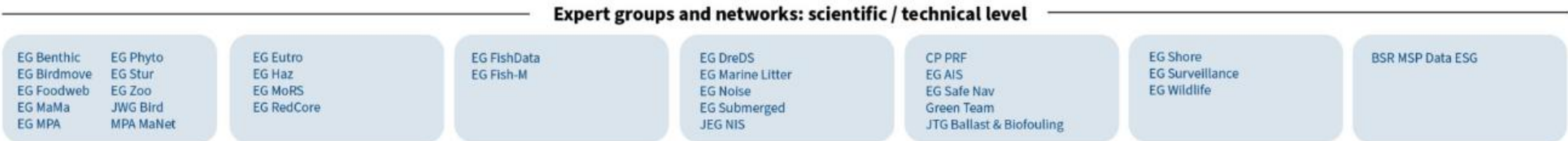
Hur fungerar det?

- » Beslut ska vara enhälliga
- » Helcom sekretariatet stödjer, organiserar, och tar fram underlag. **Men OBS! Det är länderna som driver arbetet**
- » Rekommendationer eller andra överenskommelser (Action plans, andra åtaganden, budget)
 - => politiskt bindande (notera dock koppling till EU-direktiv)
 - => juridiskt bindande efter genomförande nationellt (tex föreskrift, gränsvärde)

Uppföljning genom arbetsgrupper/rapportering, se Helcom Explorer

<http://maps.helcom.fi/website/HELCOMexplorer/>

Beslutsprocess

67 observers

Helcoms aktionsplan: BSAP

- » Beredning
- » Beslut

HELCOM
mm2021

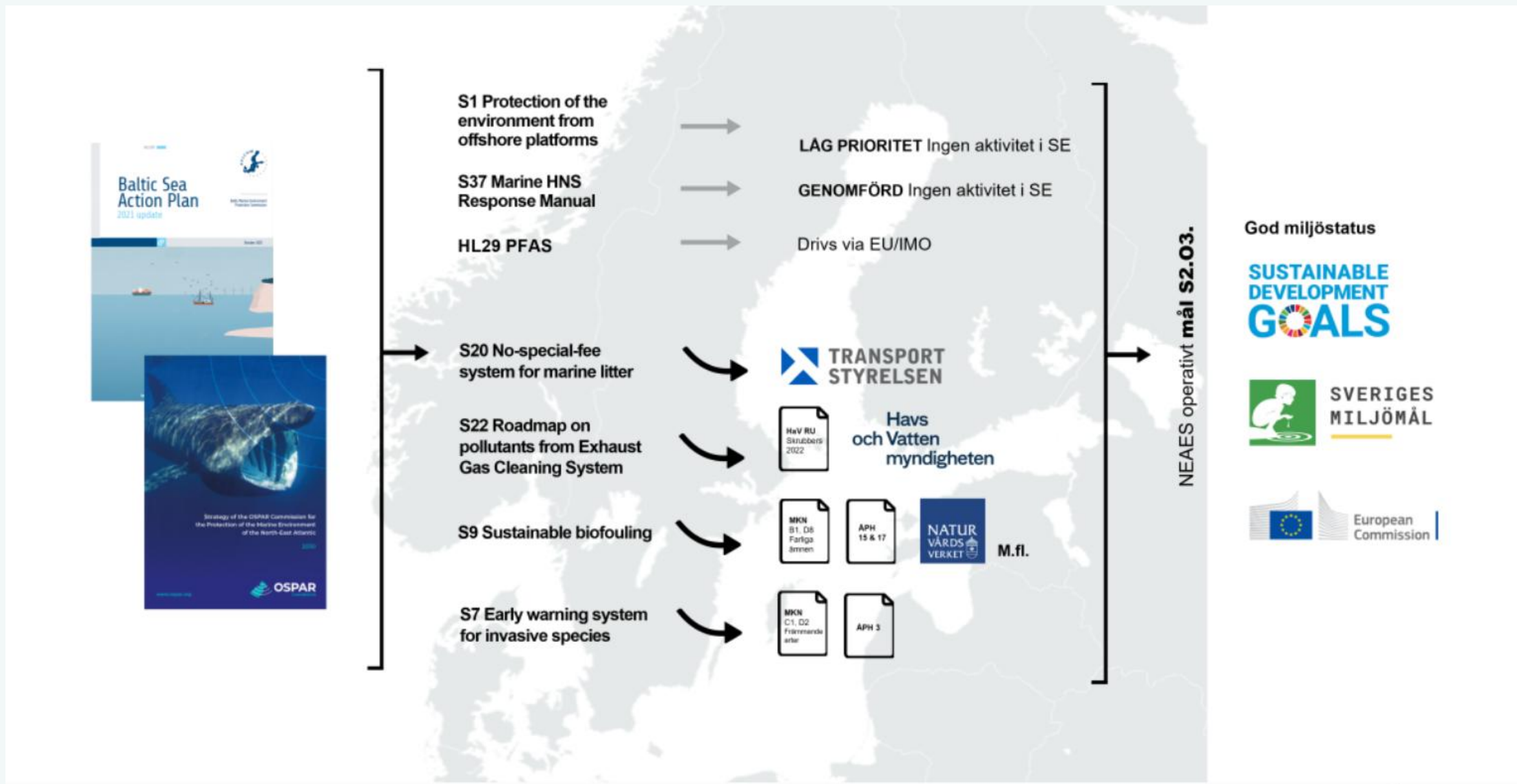
HELCOM Ministerial Meeting
Lübeck, Germany • 20 October 2021
Updating the Baltic Sea Action Plan

© BMU / JFM Fotografie

Genomförandeplan BSAP

Havs
och Vatten
myndigheten

Leveranser från genomförandearbetet

Övergödning	+
Farliga ämnen och marint skräp	+
Biologisk mångfald, fisk	+
Havsbaseade aktiviteter, undervattensbuller	+
Cross-cutting: klimat, samhällsekonomi, övrigt	+

Uppföljningsprocess och rapportering

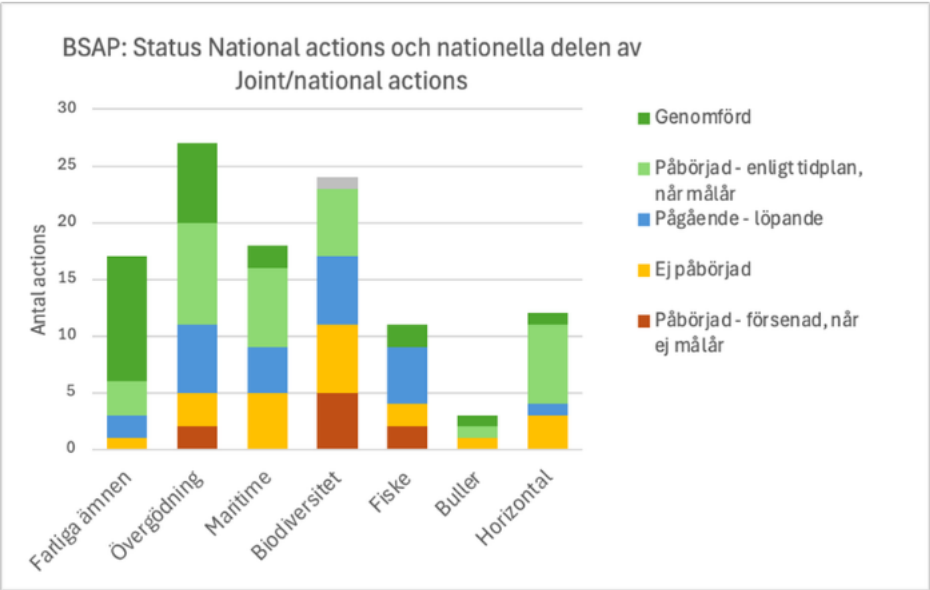
Uppföljning, samordning och rapportering krävs dels för nationellt genomförda åtgärder, dels för gemensamt genomförda åtgärder i havsregionen. De senare följs upp inom arbetsgrupper och kommittéer i Helcom och Oskar. Resultatet för havsregionen redovisas i [verktöget Helcom Explorer](#).

Nationellt genomförda åtgärder samordnas av HaV, i samverkan med berörda myndigheter.

Hur ligger vi till?

Hur ligger vi till?

Första rapporteringen av nationella åtaganden sker för BSAP år 2025. Myndigheterna har gjort en nationell uppföljning hösten 2024. Majoriteten av åtgärder åligger Sverige att genomföra bedöms följa tidplanen.

Helcom BSAP Översikt nationellt resultat av uppföljning 2024 BSAP och NEAES. Analys utförd av HMI, 2024.

NEAES: Status på den nationella delen, där så anges

Mervärde

Havs
och Vatten
myndigheten

- » Beredningsplattform för andra internationella fora (IMO, EU, mm)
- » Få med andra länder på åtgärder (bl.a. drivet av EU-krav), inkl samordning av bedömningsgrunder
- » Samarbetsyta mot icke EU-länder

Pressmeddelande från [Landsbygds- och infrastrukturdepartementet](#)

Regeringen förbjuder utsläpp från skrubbrar i svenskt vatten

Publicerad 28 januari 2025

Regeringen har beslutat att förbjuda utsläpp från fartygskrubbrar som tvättar rökgaser på fartyg. Förbudet gäller för alla fartyg i svenskt sjöterritorium.

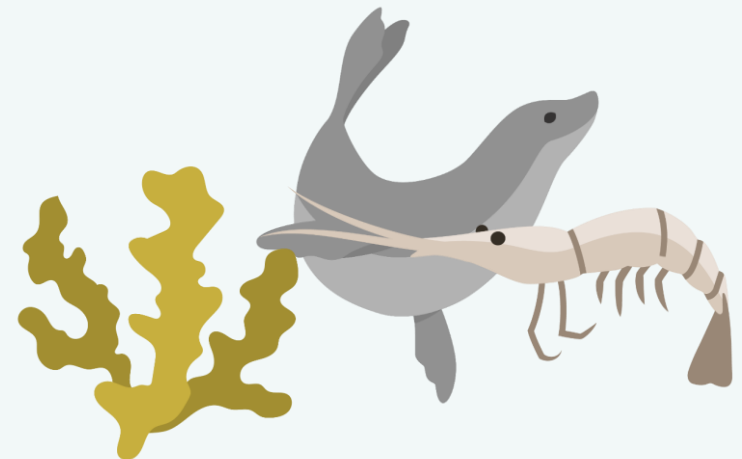
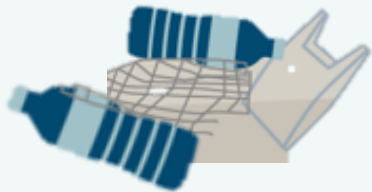
Vad händer härnäst

» Rapportering 2025 och 2029

Frågor?

Åtgärdsprogrammet för havsmiljön (ÅPH)

- Så funkar ÅPH
- Hur jobbar HaV och andra myndigheter med ÅPH
- Hur vi ligger till, vad saknas
- Tidplan, snart dags för samråd

En del i havsmiljöförvaltningen

- » Arbetet utgår från EU:s havsmiljödirektiv
- » HaV ansvarar, beslutar
- » Men: i samverkan med övriga myndigheter
- » Internationella åtgärder eller lagändringar
=> RK

(genom havsmiljöförordningen 2010:1341)

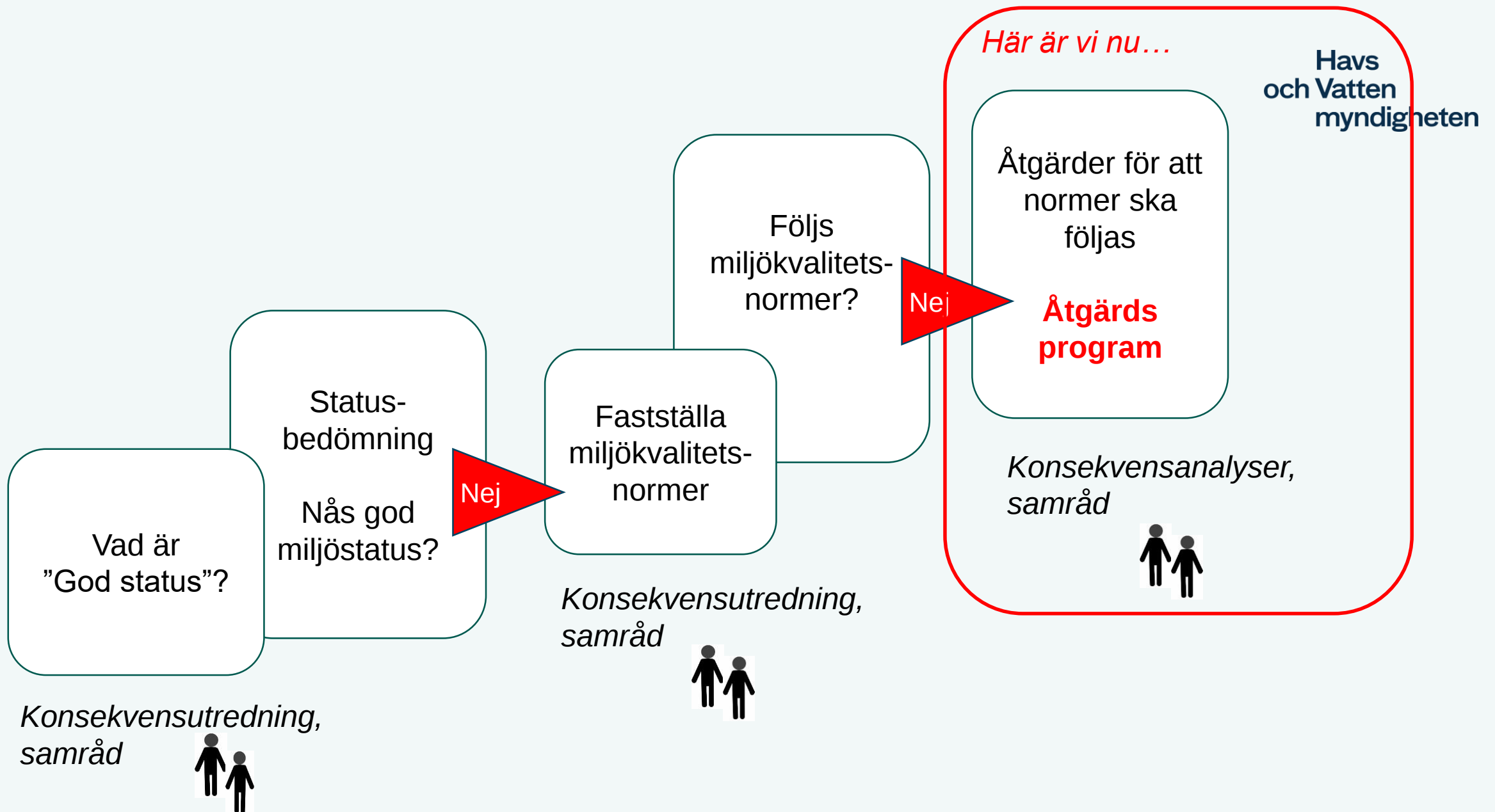

Foto: Kat Singer

Åtgärdsprogrammet viktigt verktyg

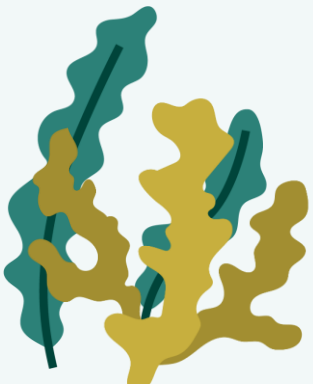
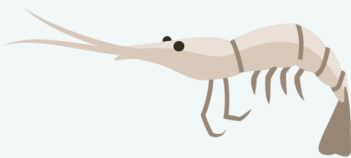
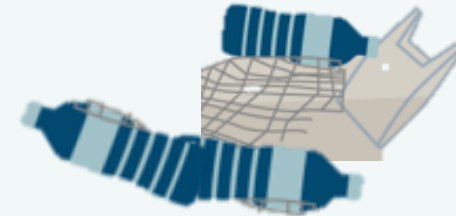
- » Ska innehålla de åtgärder som behövs för att miljökvalitetsnormerna för havet ska kunna följas, och på sikt nå 'god miljöstatus'
- » Åtgärder riktar sig mot myndigheter och kommuner
- » Får omfatta all verksamhet och alla åtgärder som kan påverka möjligheten att följa normerna
- » Uppdateras vart sjätte år
 - 2015 (första)
 - 2021 (uppdatering)
 - **Nästa: beslut 2027**, gäller till 2033

Hur ligger vi till?

- » Främmande arter
- » Fiskar och skaldjur som påverkas av fiske
- » Övergödning
- » Fysisk störning
- » Bestående förändringar av hydrografiska villkor
- » Farliga ämnen
- » Marint skräp
- » Undervattensbuller
- » Biologisk mångfald, inklusive marina skyddade områden, restaurering
- » Marina näringsvävar

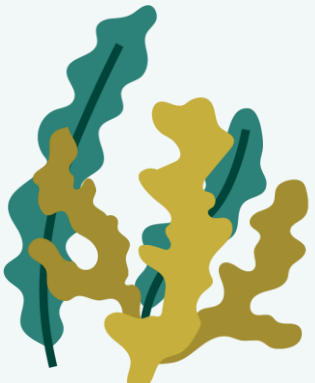
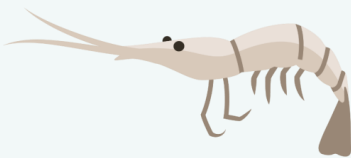
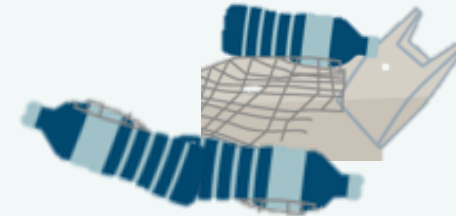
Hur ligger vi till?

» Främmande arter

- » Fiskar och skaldjur som påverkas av fiske
- » Övergödning
- » Fysisk störning
- » Bestående förändringar av hydrografiska villkor

» Farliga ämnen

- » Marint skräp
- » Undervattensbuller
- » Biologisk mångfald, inklusive marina skyddade områden, restaurering
- » Marina näringsvävar

Existerande åtgärder kring farliga ämnen, mm.

Farliga ämnen	ÅPH 15, Naturvårdsverket Framtagande av vägledning riktad till myndigheter och verksamheter för omhändertagande av farliga ämnen och påväxt vid rengöring av fartygsskrov.**
	ÅPH 16, Naturvårdsverket Förbättrad hantering av förorenade sediment.**
	ÅPH 17, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen Minskad spridning av farliga ämnen från fritidsbåtar.**
	ÅPH 37, Havs- och vattenmyndigheten Motverkan av spridning av farliga ämnen i marina områden med dumpad ammunition och kemiska stridsmedel.
	ÅPH 38, Transportstyrelsen Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön.
	ÅPH 39, Havs- och vattenmyndigheten, MSB och Naturvårdsverket Expertstöd för ett oljeskadeskydd.
	ÅPH 40, Kemikalieinspektionen Minska användningen av biocidinnehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar.
	ÅPH 41, Transportstyrelsen Aktiv utfasning av tvåtaktsmotorer med förgasare på fritidsbåtar.

Existerande åtgärder kring farliga ämnen, mm.

Farliga ämnen	ÅPH 15, Naturvårdsverket Framtagande av vägledning riktad till myndigheter och verksamheter för omhändertagande av farliga ämnen och påväxt vid rengöring av fartygsskrov.**
	ÅPH 16, Naturvårdsverket Förbättrad hantering av förorenade sediment.**
	ÅPH 17, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen Minskad spridning av farliga ämnen från fritidsbåtar.**
	ÅPH 37, Havs- och vattenmyndigheten Motverkan av spridning av farliga ämnen i marina områden med dumpad ammunition och kemiska stridsmedel.
	ÅPH 38, Transportstyrelsen Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön.
	ÅPH 39, Havs- och vattenmyndigheten, MSB och Naturvårdsverket Expertstöd för ett oljeskadeskydd.
	ÅPH 40, Kemikalieinspektionen Minska användningen av biocidinnehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar.
	ÅPH 41, Transportstyrelsen Aktiv utfasning av tvåtaktsmotorer med förgasare på fritidsbåtar.

Hur jobbar HaV och andra myndigheter med ÅPH

Havs
och Vatten
myndigheten

Meny

Planering, förvaltning och samverkan

Alla ämnesområden

Fiske och handel

Q S

/ Åtgärdsprogram för havsmiljön i Nordsjön och Östersjön / Åtgärdsfaktablad

/ Åtgärdsfaktablad 17 - Farliga ämnen

Åtgärdsfaktablad 17 - Farliga ämnen

ÅPH 17 (2015, Modifierad 2021): Naturvårdsverket, Transportstyrelsen

Åtgärd

Minskad spridning av farliga ämnen från fritidsbåtar.

Åtgärd 17 i [Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram från 2015](#) modifieras.

Modifiering av åtgärden innebär:

- Fokus på utredning av orsak till fortsatt tillförsel av tributyltenn (TBT) och andra

Hitta på sidan

Åtgärd

Genomförandeplan

Status

Vad är gjort?

Motivering

Koppling till miljökvalitetsnorm med indikator eller deskriptor för god miljöstatus

Åtgärdens koppling till komponent som beskriver god miljöstatus

Genomförande

Förväntad effekt av åtgärden

Lagstiftning/regelverk

Miljökvalitetsmål

Bakgrund och nuläge

Geografisk omfattning

Koordinering med EU:s regelverk

Regional koordinering

Kostnad och finansiering

» www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/havsmiljoforvaltning/atgardsprogram-for-havsmiljon-i-nordsjon-och-ostersjon/atgardsfaktablad/faktablad/atgardsfaktablad-17---farliga-amnen.html

Uppdatering av ÅPH

Havs
och Vatten
myndigheten

Nov -26 tom. april -27

December -27

2025

2026

2027

Färdigställande och
beslut MKN
(HVMFS 2012:18)

Underlag och analyser, inkl.
GAP-analyser

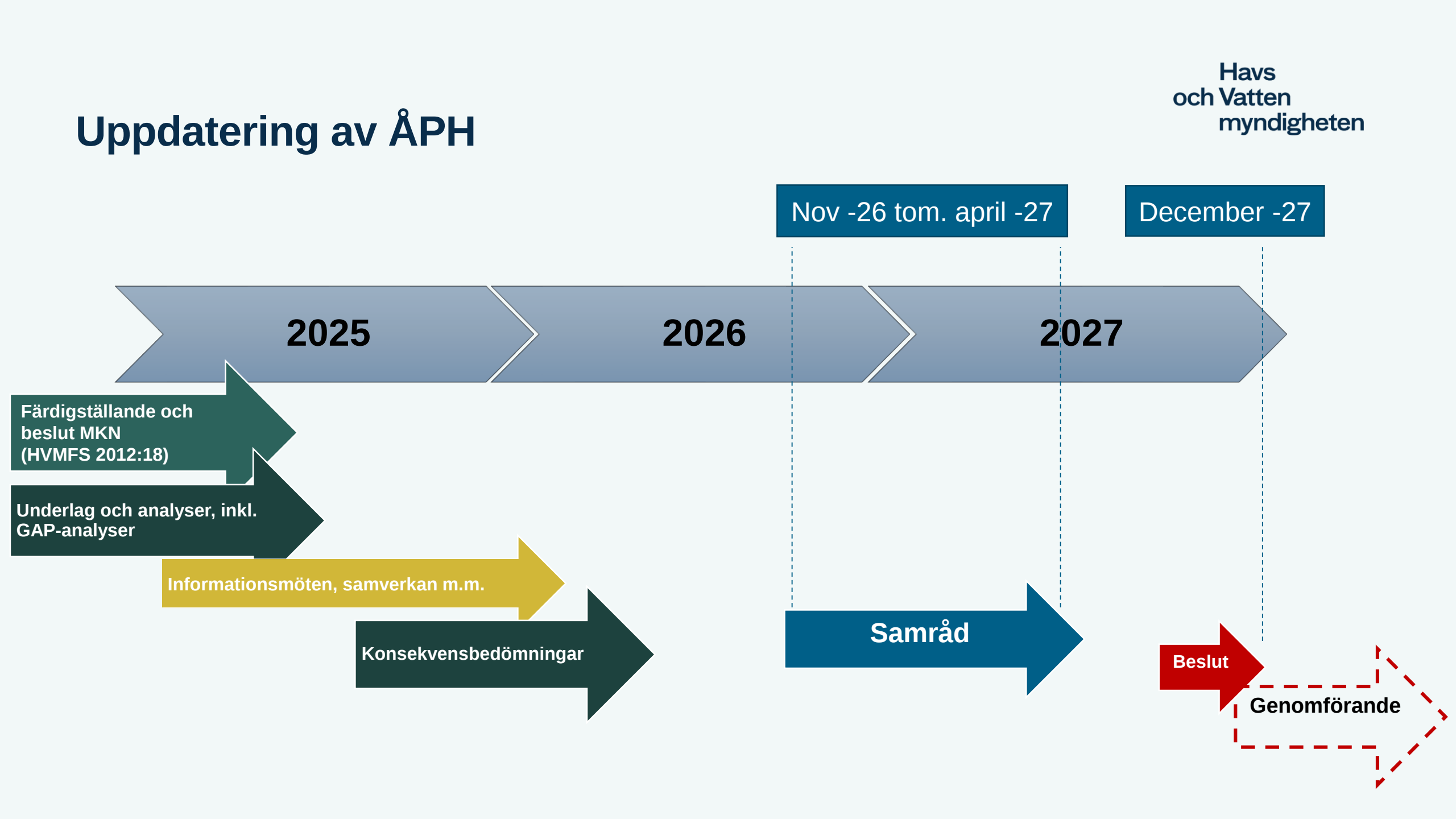
Informationsmöten, samverkan m.m.

Konsekvensbedömningar

Samråd

Beslut

Genomförande

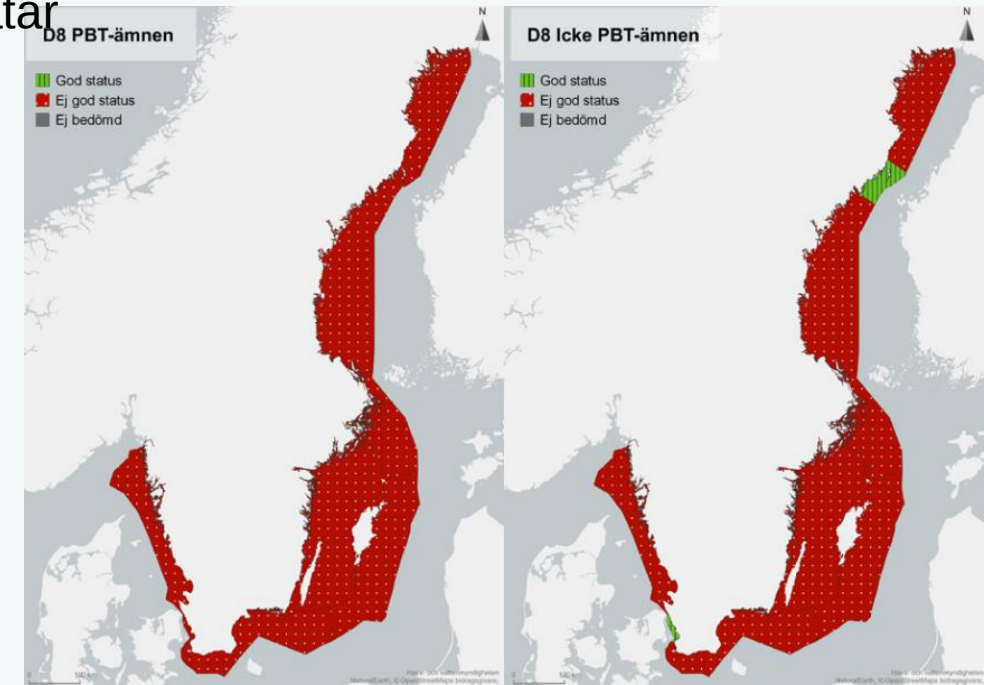

Frågor?

Fritidsbåtsåtgärder i nuvarande ÅPH

- » 17 – Minskad spridning av farliga ämnen från fritidsbåtar
Ansvarig myndighet: Naturvårdsverket, Transportstyrelsen
- » 40 – Minska användningen av biocid innehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar
Ansvarig myndighet: Kemikalieinspektionen
- » 41 – Aktiv utfasning av tvåtaktsmotorer med förgasare på fritidsbåtar
Ansvarig myndighet: Transportstyrelsen

- Revideras just nu... för ÅPH 2028-2033

Åtgärd 17 – Minskad spridning av farliga ämnen från fritidsbåtar

» Fokus på:

- Utredning av orsak till fortsatt tillförsel av tributyltenn (TBT) och andra farliga ämnen.
- Behovet av att ytterligare reglering flyttas från fritidsbåtsskrov till mark och sediment i anslutning till fritidsbåtsanvändning.

- » Ta fram vägledning eller riktlinjer för skrovunderhåll av fritidsbåtar för att förhindra spridning av TBT, andra farliga ämnen och främmande arter.

Revidering av åtgärd 17

- » Fortsatt fokus på att minska tillförsel av TBT men större fokus på andra farliga ämnen som koppar.
 - Förslag just nu vad gäller koppar – sanering, hur kan vi göra det kostnadseffektivt? Bättre att minska tillförseln?
- » Få in det digitala miljöstödet Eko Marina – hamnkontroll, till fritidsbåtshamnars egenkontroll och tillsyn, som en aktivitet i genomförandeplanen.

Hur fungerar hamnkontroll?

Hamnkontroll är uppbyggt kring tematiska moduler som speglar olika delar av miljöarbetet i en fritidsbåtshamn. Varje modul innehåller protokoll för egenkontroll, grundläggande information om vad lagen kräver, vilka miljörisker som kan finnas och hur du som verksamhetsutövare och fritidsbåtshamn kan arbeta förebyggande med miljöfrågor. Du får också tillgång till exempel på rutiner och informationsblad.

Gå in på Slido.com

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Kod: 1345237

Åtgärd 40 – Minska användningen av biocid innehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar

» Utveckla:

- miljöriskbedömningarna som görs vid produktgodkännanden av biocid innehållande båtbottnfärger.
- effektivitetsbedömningarna som görs vid produktgodkännanden av biocid innehållande båtbottnfärger.

» Tillsyn av och information om marknadsföring och försäljning.

» Undersöka behovet av biocid innehållande båtbottnfärger.

- utifrån omfattningen på tillgång till alternativa metoder, workshop inom Båtmiljörådet 2024.

» Utredda om det är motiverat att införa ett nationellt förbud mot försäljning av biocid innehållande båtbottnfärger.

Utredda om Miljömålet *Giftfri miljö* utgör grund för att inte bevilja produktgodkännande med hänvisning till Artikel 37 - Biocidförordningen.

(37) När biocidprodukter godkänns är det nödvändigt att säkerställa att de, när de används på ett riktigt sätt för det avsedda syftet, är tillräckligt effektiva och inte medför några oacceptabla effekter på målorganismerna, exempelvis resistens eller, när det gäller ryggradsdjur, onödigt lidande och onödig smärta. Vidare får de mot bakgrund av aktuell vetenskaplig och teknisk kunskap inte ha några oacceptabla effekter på människors och djurs hälsa eller på miljön. När så är lämpligt bör gränsvärden för högsta tillåtna resthalter för livsmedel och foder fastställas avseende verksamma ämnen som finns i en biocidprodukt för att skydda människors och djurs hälsa. Om dessa krav inte uppfylls, ska biocidprodukter inte godkännas såvida deras godkännande inte är motiverat på grund av oproportionerligt negativa konsekvenser för samhället om de inte godkänns i jämförelse med de risker som uppkommer genom användningen av dem.

Revidering av åtgärd 40

- » Dialog mellan KemI och HaV.
- » Genomförande av åtgärden beror på om / när ansökningar om biocidprodukter inkommer till KemI för produktgodkännande.

Gå in på Slido.com

Kod: 1943412

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Åtgärd 41 - Aktiv utfasning av tvåtaktsmotorer med förgasare på fritidsbåtar

- » Rättsutredning – Havsmiljöinstitutet har tittat på möjligheter och konsekvenser med ett förbud mot tvåtaktsmotorer med förgasare.
- » Ligger nu hos Transportstyrelsen.
- » Fram till ev. förbud: informationsspridning om alternativa drivmedel, alkylat, HVO100, el.
 - Premiera mackar som erbjuder alternativa drivmedel.
 - Kan åtgärden fortsätta verka för alternativa drivmedel om förbud införs eller kan den anses genomförd vid förbud?

FÖRBUD MOT TVÅTAKTS BÅTMOTORER MED FÖRGASARE

Rättsliga möjligheter och konsekvenser

[HAVSMILJÖINSTITUTETS RAPPORT NR 20XX:XX, FORMAT: HMI_RAPPORTNUMMER]

Uppdragsrapport till Transportstyrelsen

KRISTJAN LAAS, HAVSMILJÖINSTITUTET

Nytt åtgärdsförslag:

Minska båtlivets bottenpåverkan i grunda känsliga områden

Genomförande förslag

- » Information till fritidsbåtlivet/allmänheten om känsliga livsmiljöer, grunda vikar.
 - Tillgängliggörs i t.ex. digitala sjökort.
- » Utveckla vägledning för att motverka ankringsskador.
- » Motverka grumling och svall, sprida information om forskning inom området.
- » Verka för att minska användningen av bryggor och öka förvaring av båtar på land.

Aktörer förslag

- » Åtgärden genomförs av HaV och Länsstyrelserna i samverkan med Naturvårdsverket (databas) Sjöfartsverket (sjökort) och Transportstyrelsen.
- » Främja områdesbaserade åtgärdsprogram, som pilotprojekten inom Ekosystembaserad Havsförvaltning (EBHF).

Nytt åtgärdsförslag:

Begränsa buller från fritidsbåtar

Genomförande förslag

Finns flera alternativ:

- » Information till båtlivet.
- » Hastighetsbegränsningar i känsliga områden (t.ex. tillgängliggöra information om utformning och relevans).
- » Verka för en utveckling av tekniska lösningar.

Aktörer förslag

- » Rikta mot Transportstyrelsen och Länsstyrelser.

Gå in på Slido.com

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Kod: 4868137

Tack för ditt deltagande!

Havs
och Vatten
myndigheten